

Maria-Louizasquare 49
B-1000 Brussel
tel : +32-2-238 98 02
fax : +32-2-230 14 09

ivp@ivp-coatings.be
www.ivp-coatings.be

**Industrie van verven, vernissen,
stopverven, drukinkten en verven
voor de schone kunst**

Etikettering van verven en vernissen

Inleiding

Etikettering heeft als doel adviezen te geven over het gebruik van producten en informatie te verstrekken over de eventuele risico's voor gezondheid- en milieu.

IVP wenst in te gaan op de wettelijke verplichtingen opgelegd aan de fabrikanten/invoerders van verven en vernissen in Europa inzake etikettering van hun producten; informatie omtrent de toepassingsvoorwaarden wordt dus buiten beschouwing gelaten.

Deze wetgeving is een federale bevoegdheid; elke eventuele wijziging moet worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. In sommige gevallen moet er een notificatie aan de Europese Commissie worden gezonden in het kader van het vrije verkeer van goederen.

IVP is zich ervan bewust dat de etikettering een primordiale rol speelt in de informatie aan de consument en wenst haar medewerking te verlenen om deze te verbeteren, zonder te vervallen in overinformatie, wat schadelijk is voor een adequate informatie.

IVP wenst voorrang te verlenen aan communicatie door middel van sensibiliseringscampagnes in samenwerking met consumentenverenigingen en openbare overheden.

Doelstelling van de wetgeving op de indeling en etikettering van gevaarlijke preparaten

Het doel van de wetgeving op de indeling en etikettering van gevaarlijke preparaten is de gebruikers en het milieu te beschermen.

Door de indeling worden de preparaten in gevarencategorieën geplaatst. Aan de indeling is een etikettering verbonden, die een essentiële en beknopte bron van informatie is om de gebruiker in te lichten over eventuele gevaren en te nemen voorzorgen bij het gebruik van de producten.

De etikettering bestaat uit één of meerdere zwarte symbolen op oranje achtergrond vergezeld van risicozinnen en veiligheidsaanbevelingen.

Europese reglementeringen

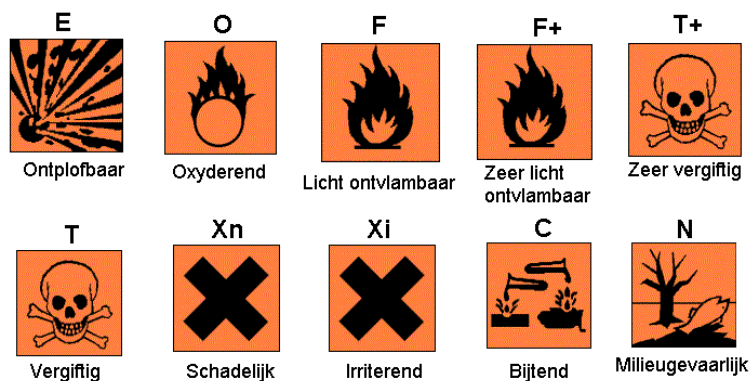
Drie richtlijnen zijn belangrijk voor onze sector :

- Richtlijn 67/548/EEG van de Raad van 27 juni 1967 betreffende de indeling, de verpakking en het kenmerken van **gevaarlijke stoffen (Publicatieblad L 196 van 16.08.1967)**.
- Richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 1999 betreffende de indeling, de verpakking en het kenmerken van **gevaarlijke preparaten** (Publicatieblad L 200 du 30.07.1999).
- Richtlijn 2001/58/EG van de Commissie van 27 juli 2001 tot tweede wijziging van richtlijn 91/155/EEG houdende beschrijving en vaststelling van de wijze van uitvoering van het systeem voor specifieke informatie inzake gevaarlijke preparaten krachtens artikel 14 van Richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake gevaarlijke stoffen krachtens artikel 27 van Richtlijn 67/548/EEG van de Raad (**veiligheidsinformatiebladen**) (Publicatieblad L 212 van 7.08.2001).

Deze richtlijnen zijn omgezet in Belgisch recht.

Bepaling van een gevaarlijk preparaat

Zijn « **gevaarlijk** » in de zin van deze richtlijnen, de ontvlambare preparaten (met R10, geen symbool) en de preparaten die het volgende symbool dragen :

Richtlijn 67/548/EEG « Gevaarlijke stoffen »

Deze richtlijn bevat een lijst gevaarlijke stoffen waarvoor een geharmoniseerde indeling werd bepaald op het communautaire vlak.

De indeling van de gevaarlijke stoffen kan worden geraadpleegd op de site :

<http://ecb.jrc.it/classification-labelling/SEARCH CLASSLAB>

Richtlijn 1999/45/EG « Gevaarlijke preparaten »

Dit is de basisrichtlijn die wordt gebruikt voor het indelen en kenmerken van verven en vernissen. Uit deze richtlijn vloeien de zwarte symbolen op oranje achtergrond voort, de gevarensymbolen en de veiligheidsaanbevelingen die op de verpakkingen worden aangebracht.

Deze richtlijn bevat procedures die dienen te worden gevolgd voor de beoordeling van :

- de uit fysisch-chemische eigenschappen voortvloeiende gevaren :ontplofbaar, oxiderend, onvlambaar (bijlage I) ;
- de gevaren voortvloeiend uit de toxicologische eigenschappen : acute letale effecten, onherstelbare niet letale effecten na één blootstelling, ernstige effecten na herhaalde of langdurige blootstelling, bijtende effecten, irriterende effecten, sensibiliserende effecten, kankerverwekkende effecten, mutagene effecten, voor de voortplanting vergiftige effecten (bijlage II) ;
- de gevaren voor het milieu (bijlage III).

Er zijn speciale bepalingen van toepassing voor sommige verpakkingen die preparaten bevatten en worden verkocht aan het grote publiek (kinderveilige sluiting, bij aanraking waarneembare gevaaraanduiding voor niet-zienden).

Inhoud van het etiket (artikel 10 – 1999/45/EG)

Op elke verpakking worden de volgende aanduidingen duidelijk leesbaar en onuitwisbaar aangebracht :

- de benaming of handelsnaam van het preparaat ;
- de naam en het volledig adres, inclusief telefoonnummer, van diegene die verantwoordelijk is voor het in de handel brengen van het preparaat en gevestigd is in de Gemeenschap, ongeacht of deze de fabrikant, de importeur of de distributeur is;
- de chemische benaming van de aanwezige stoffen :
 - voor de preparaten ingedeeld als T+, T, Xn, C : de naam van de stoffen die aanwezig zijn in een concentratie gelijk aan of groter dan deze vastgelegd in Richtlijn “Gevaarlijke stoffen” of Richtlijn “Gevaarlijke preparaten”
 - voor de preparaten ingedeeld als CMR 1, 2 en 3, T+, T en Xn op grond van de niet-letale effecten na één blootstelling en T, Xn op grond van ernstige effecten na herhaalde of langdurige blootstelling : de naam van de stoffen die deze indeling gegeven hebben
 - voor de preparaten ingedeeld als sensibiliserend : de naam van de sensibiliserende stoffen
- Gevaarsymbolen en -aanduidingen : de verplichting symbool C aan te brengen, maakt het symbool Xn en Xi facultatief; de verplichting symbool T aan te brengen, maakt het symbool C, Xn en Xi facultatief (T > C > Xn > Xi) behoudens

andersluidende bepalingen (symbool C met vermelding R35); de verplichting het symbool E aan te brengen maakt de symbolen F en O facultatief; de verplichting het symbool Xn aan te brengen maakt het symbool Xi facultatief.

- als het preparaat ingedeeld is als CMR klasse 1 of 2 : “uitsluitend bestemd voor gebruik voor professionele gebruikers”;
- een speciale zin voor sommige niet-gevaarlijke preparaten die tenminste één gevaarlijke stof bevatten, niet bestemd voor het grote publiek;
- de risicozinnen (R-zinnen) ;
- de veiligheidsaanbevelingen (S-zinnen) ;
- de speciale zinnen voor sommige gevaarlijke preparaten (Bijlage V) : b.v. :
 - aan het grote publiek verkochte preparaten (b.v. buiten bereik van kinderen bewaren)
 - preparaten die bestemd zijn om te worden verstoven
 - preparaten die een stof bevatten waaraan de zin R 33 “gevaar voor cumulatieve effecten” is toegekend
 - preparaten die een stof bevatten waaraan de zin R 64 is toegekend : “kan gevaarlijk zijn voor baby’s die borstvoeding krijgen”,
 - loodhoudende preparaten
 - preparaten die cyanoacrylaat bevatten
 - preparaten die isocyanaten bevatten
 - preparaten die epoxyverbindingen met een gemiddeld moleculair gewicht van ten hoogste 700 bevatten
 - aan het grote publiek verkochte preparaten die actief chloor bevatten
 - preparaten die beschikbaar zijn in de vorm van aërosolen
 - preparaten die stoffen bevatten welke nog niet volledig zijn getest
 - niet als sensibiliserend ingedeelde preparaten die ten minste één sensibiliserende stof bevatten
 - vloeibare preparaten die gehalogeneerde koolwaterstoffen bevatten
 - preparaten waaraan de zin R67 is toegekend “dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken”
- Verpakkingen met aan het grote publiek te koop aangeboden of verkochte preparaten die als zeer giftig, giftig, bijtend, schadelijk, zeer licht ontvlambaar of licht ontvlambaar, moeten, ongeacht de capaciteit ervan, van een bij aanraking waarneembare gevaaraanduiding zijn voorzien (gevarendriehoek).

Deze vermeldingen worden vervolledigd door :

- een kenteken of een inscriptie waardoor het vulbedrijf geïdentificeerd kan worden (Metrologische Afdeling van de FOD Economie) ;
- de nominale hoeveelheid uitgedrukt in volume voor de vloeistoffen en in gewicht voor de vaste stoffen;
- de informatie betreffende het vervoer (ex. : UN nummer).

Vanaf 2007 moeten de verpakkingen van decoratieverven en –vernissen bestemd voor gebouwen, het VOS-gehalte vermelden (richtlijn 2004/42/EG).

De aanduidingen worden aangebracht in de taal van de streek waar de preparaten te koop worden aangeboden.

Anderzijds moeten verpakkingen van preparaten die aan het grote publiek te koop aangeboden of verkocht worden aan de volgende eisen voldoen :

- geen vorm hebben en/of afbeeldingen dragen die de actieve nieuwsgierigheid van kinderen kan opwekken of prikkelen of de consument in verwarring kunnen brengen
- geen aanbiedingsvorm hebben en/of benaming dragen die worden gebruikt voor levensmiddelen, diervoeders, geneesmiddelen en cosmetische producten.

De afmetingen van het veiligheidsetiket worden ook door de wetgeving opgelegd.

Richtlijn 2001/58/EG : veiligheidsinformatiebladen

Het veiligheidsinformatieblad is verplicht voor de gevaarlijke preparaten en voor de niet-gevaarlijke preparaten die gevaarlijke stoffen bevatten in een concentratie $\geq 1\%$ gewicht.

Voor het grote publiek moet het veiligheidsinformatieblad beschikbaar zijn bij de verkoper, op aanvraag .

Het veiligheidsinformatieblad telt 16 rubrieken :

- identificatie van de stof of het preparaat en de onderneming;
- samenstelling en informatie over de bestanddelen;
- identificatie van de gevaren;
- eerstehulpmaatregelen;
- brandbestrijdingsmaatregelen;
- maatregelen bij accidenteel vrijkomen van de stof of het preparaat;
- hantering en opslag;
- maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming;
- fysische en chemische eigenschappen;
- stabiliteit en reactiviteit;
- toxicologische informatie;
- milieu-informatie;
- instructies voor verwijdering;
- informatie met betrekking tot het vervoer;
- wettelijk verplichte informatie;
- overige informatie.

Sensibiliseringscampagne

IVP herinnert aan de 2 onlangs gerealiseerde campagnes gericht op het grote publiek :

- Informatie “gezondheid en milieu” op de **website**: www.ivp-coatings.be
- De folder “Bewust verven en vernissen samengevat in 13 eenvoudige punten !” uitgegeven door het FOD Leefmilieu en gerealiseerd in samenwerking met OIVO, Fedis en IVP : <http://www.environment.fgov.be/Root/tasks/campagne/Paint/indexNL.html>

22 april 2005
Marie-Eve Debrue
IVP